

Promocja regionalizmu i zbiorów regionalnych poza budynkiem Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zgorzelcu

Miejska Biblioteka Publiczna w Zgorzelcu prowadzi szeroką działalność poza murami swojej placówki. Organizujemy wystawy, spotkania autorskie, warsztaty i szereg przeróżnych działań, aby promować książkę i czytelnictwo, zarówno wśród dzieci, młodzieży, jak i dorosłych.

Na Konferencji Bibliotekarzy Euroregionu Nysa „Działalność bibliotek poza budynkiem” zaprezentowano tylko fragment naszej działalności dotyczącej promowania regionalizmu i zbiorów regionalnych poza murami naszej biblioteki.

Współcześnie, aby pozostawić lokalne dziedzictwo kulturowe dla przyszłości i następnych pokoleń należy pielęgnować naszą tożsamość regionalną. Do kształtowania tej tożsamości, a także pielęgnowania dziedzictwa kulturowego w znaczącym stopniu przyczyniają się biblioteki. Książnice gromadzą materiały związane z regionem i popularyzują wiedzę o regionalizmie.

Miejska Biblioteka Publiczna w Zgorzelcu nie pozostaje wyjątkiem. Posiadamy w naszych zasobach regionalnych m.in. publikacje książkowe, czasopisma, pocztówki historyczne, wycinki z prasy i ciekawy zbiór Dokumentów Życia Społecznego.

Popularyzacja wiedzy o regionie stała się dla naszej biblioteki misją i ważnym zadaniem. Promujemy wiedzę w tym zakresie wśród mieszkańców, wpisując się tym samym w zachowanie naszej lokalnej historii. Popularyzując książki o tematyce regionalnej, obserwujemy wzrost zainteresowania historią regionalną ze strony różnych kategorii czytelników, od tych najmłodszych po seniorów.

Niemniej, aby promować książkę i ideę regionalizmu w środowisku lokalnym niezbędna jest współpraca z wieloma instytucjami, szkołami, stowarzyszeniami, w przypadku naszej biblioteki także instytucjami z sąsiedniego miasta Görlitz, jak

również z osobami prywatnymi. Uczestniczymy w wydarzeniach ważnych, cyklicznych i wieloletnich odbywających się w naszym mieście Zgorzelcu.

Międzynarodowy Festiwal Piosenki Greckiej to impreza pięknie wpisana w tradycję i historię naszego miasta. W Zgorzelcu mieszkają potomkowie Greków, przybyłych do naszego miasta w latach powojennych. W bieżącym roku 2024 odbyła się XXVI edycja tego wydarzenia, a wkładem Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zgorzelcu od kilku lat jest organizacja w pierwszym dniu festiwalu spotkania promującego historię i kulturę Grecji. Gościliśmy m.in. Dionisa Sturisa, pisarza, reportażystę i dziennikarza pochodzenia greckiego, autora książek „Grecja. Gorzkie pomarańcze”, „Nowe życie. Jak Polacy pomogli uchodźcom z Grecji”, śpiewaczkę operową, prezes Stowarzyszenia Arts Augusta w Görlitz Eleni Triadę Ioannidou, czy też kompozytora muzyki współczesnej, Nikosa Filaktosa, potomka uchodźców greckich z wojny domowej, który urodził się we Wrocławiu, ale dzieciństwo i wczesną młodość spędził w naszym mieście.

Jakuby Święto Starego Miasta to kolejne wydarzenie odbywające się cyklicznie po obu stronach Nysy w Zgorzelcu, jak i w bliźniaczym naszym mieście Görlitz. Miejska Biblioteka Publiczna w Zgorzelcu organizuje w doroczne Święto Starego Miasta „Jakuby” spotkanie z filozofią. 24 sierpnia bieżącego roku gościliśmy prof. UW r Leona Miodońskiego, który wygłosił wykład „O znaczeniu filozofii Jakuba Böhme”. W tym roku przypada 400. rocznica śmierci znanego w całym świecie Jakuba Böhme szewca-filozofa, mistyka żyjącego w latach 1575-1624, którego dom znajduje się na Przedmieściu Nyskim w Zgorzelcu.

We wrześniu 2024 w Domu Jakuba Böhme w Zgorzelcu odbyła się **konferencja naukowa** pt. „1624. Duchowość śląska w kontekście zmiany pokoleniowej – Jacob Böhme i Angelus Silesius”. Wydarzenie poświęcone było tematyce twórczości śląskich mistyków – Jacoba Böhme (1575-1624) i Angelusa Silesiusa (1624-1677) oraz ich wpływu na kulturę współczesną.

Konferencja realizowana była we współpracy z Uniwersytetem Wrocławskim, Papieskim Wydziałem Teologicznym we Wrocławiu, Ewangelikalną Wyższą Szkołą Teologiczną, Państwową Akademią Nauk Stosowanych w Nysie, Urzędem

Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, Miastem Zgorzelec, Miejską Biblioteką Publiczną w Zgorzelcu oraz Muzeum Łużyckim w Zgorzelcu.

Dni Literatury nad Nysą to wielkie święto literatury, które odbywa się od 2014 roku co dwa lata w Europa-Mieście Zgorzelec-Görlitz. Międzynarodowy Festiwal Literacki oferuje w swoim programie spotkania autorskie, dyskusje panelowe, prezentacje książek. Nasza biblioteka jest partnerem tego przedsięwzięcia po polskiej stronie.

Niezwykle interesujące były Dni Literatury nad Nysą w 2023 roku. Gościliśmy Karolinę Kuszyk, germanistkę, polonistkę, tłumaczkę literatury, autorkę książki „Poniemieckie”. Publikacja jest opowieścią o losach domów i rzeczy, które przed 1945 rokiem miały swoją historię, a po II wojnie światowej rozpoczęły kolejny rozdział swojego życia. Autorka rozmawia z regionalistami, nadaje rzeczom kształtów i kolorów zadając przy tym pytanie, czym są dla nas poniemieckie przedmioty.

Siostrzanym wydarzeniem odbywającym się na przemian co dwa lata z Dniami Literatury nad Nysą jest **Śląski Wieczór Literacki**. Zarówno w Zgorzelcu, jak i Görlitz, odbywają się w tym samym czasie spotkania autorskie, zawsze z ciekawymi ludźmi i zawsze w ciekawym miejscu. Partnerem tego wydarzenia dla Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zgorzelcu jest Referat ds. kultury Śląska przy Muzeum Śląskim w Görlitz. W 2015 roku odbył się Śląski Wieczór Literacki współorganizowany przez naszą bibliotekę po raz pierwszy. W dzisiejszym Domu Pomocy Społecznej „Jutrzenka”, którego dawnymi mieszkańcami byli Grecy, wpisani w powojenną historię i kulturę naszego miasta. Młodzież z Görlitz i Zgorzelca czytała polsko-niemiecką publikację „Wieża Reichenbacher. Przewodnik dla dzieci”.

W bieżącym roku 2024 Śląski Wieczór Literacki zorganizowany został na Dworcu Kolejowym Zgorzelec Ujazd w harcówce. Gościem wydarzenia był Sławomir Gortych, autor kryminałów, których akcja osadzona jest w Karkonoszach, stomatolog z wykształcenia, wielki miłośnik regionalizmu i Karkonoszy. Dla naszej biblioteki było to kolejne przedsięwzięcie do wyjścia poza mury naszej placówki i zaprezentowania książki w środowisku lokalnym.

Publikacje regionalne zgromadzone w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Zgorzelcu stanowią nie tylko cenny zbiór dla naszej instytucji, ale często stają się inspiracją do podejmowania działań i promocji historii regionalnej. Wiele z nich stało się bohaterami spotkań autorskich, gdzie szeroka grupa odbiorców mogła poznać historie miejsc, w którym mieszkamy. Należy wspomnieć tu o spotkaniach autorskich organizowanych przez bibliotekę poza murami naszej placówki, promujących historię i wydarzenia związane z naszą historią: spotkanie ze Zbigniewem Rokitą, autorem książki „Odrzania”, Robertem Błażejczykiem, autorem książki „Lasów/Lissa. Fakty i tajemnice 1247-2017”, poświęconej historii wsi Lasów, położonej w pobliżu Zgorzelca, Leszkiem Kanią, dr. hab. prof. Uniwersytetu Zielonogórskiego, autorem książki „Budziszyn 1945. Ostatnia kontrofensywa Wehrmachtu. Fakty i mity”, poświęconej walkom toczonym na Łużycach w końcowej fazie II wojny światowej (w Zgorzelcu znajduje się cmentarz poległych żołnierzy II Armii Wojska Polskiego), z Jolantą Marią Kaletą, autorką książek zainspirowanych historią Dolnego Śląska, m.in. „Wrocławska Madonna”, „Złoto Wrocławia”.

Książki zgromadzone w naszej bibliotece stały się także inspiracją, aby poznawać historię regionu poprzez wspólne **wyjazdy studyjne szkoleniowo–edukacyjne** dla bibliotekarzy z terenu powiatu zgorzeleckiego oraz bibliotekarzy z biblioteki w Görlitz. Wyjazd do Bukowca i zwiedzanie zabytkowych zabudowań pałacowych i folwarcznych, a także i historia niezwyklej ich właścicielki hrabiny Friederike von Reden to inspiracja publikacją znajdującą się w zbiorach regionalnych „Działalność kulturalna hrabiny Friederike von Reden (1774-1854)” Urszuli Bończuk-Dawidziuk.

Wiele działań podejmowanych poza murami Miejskiej Biblioteki Publicznej znajduje także swoje odzwierciedlenie w prasie lokalnej i branżowej.

Artykuły dotyczące regionalizmu bibliografujemy współtworząc bazę REGION. Zbieramy wspomnienia mieszkańców powiatu zgorzeleckiego i publikujemy je w Miejskim Biuletynie Informacyjnym ZGORZELEC.EU. Realizujemy program edukacyjno– historyczny „Widzieliśmy” dofinansowany przez Gminę Miejską Zgorzelec.

Tworzymy zbiór, kolekcję, dokumentujemy i zbieramy wszystko co było historią oraz wszystko to co tworzy teraźniejszość, a za chwilę też stanie się wspomnieniem i naszą regionalną historią.

Zapraszamy do Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zgorzelcu.